

Style, norma i błąd językowy

style wypowiedzi, błędy językowe, odmiana oficjalna i nieoficjalna

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 10 pkt

Czas: 15 min

5 zadań · 10 punktów · 15 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Nazwij styl wypowiedzi (potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny).

1. „Uprzejmie proszę o wydanie zaświadczenia o uczęszczaniu do szkoły.” — _____
2. „Słuchaj, jutro skoczmy do kina, co?” — _____
3. „Złote liście tańczyły na wietrze jak motyle.” — _____
4. „Rada gminy znów odłożyła remont szkoły. Jak długo jeszcze dzieci będą czekać?” — _____

Odpowiedź: 1. urzędowy; 2. potoczny; 3. artystyczny; 4. publicystyczny**Rozwiązanie:** Potoczny — swobodny, codzienny; urzędowy — oficjalny, schematyczny; artystyczny — obrazowy; naukowy — precyzyjny, z terminami; publicystyczny — informuje i ocenia, przekonuje.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Zadanie 2. (0–3)

OTWARTE

W każdym zdaniu jest błąd językowy. Zapisz zdanie poprawnie.

1. W każdym bądź razie przyjdę.

2. Musimy wziąć parasol.

3. Wróciłem z powrotem do domu.

Odpowiedź: 1. W każdym razie przyjdę.; 2. Musimy wziąć parasol.; 3. Wróciłem do domu.**Rozwiązanie:** Typowe błędy: niepoprawne formy (wziąć, poszłem), pleonazmy (cofnąć się do tyłu, wrócić z powrotem), zła forma zaimka (mi na początku zdania), błędne połączenia (w każdym bądź razie). W normie wzorcowej: tę książkę.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Który wyraz jest zapisany zgodnie z normą?

- A. rozumię **B. wziąć** C. przyszłem D. wyłanczać

Odpowiedź: B

Rozwiązanie: Poprawna forma: wziąć.

Błędne odpowiedzi: pozostałe formy to częste błędy językowe.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Który styl cechują ustalone formuły i zwroty grzecznościowe, np. „Uprzejmie proszę...”?

- A. urzędowy** B. artystyczny C. potoczny D. naukowy

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: Odpowiedź: styl urzędowy.

Błędne odpowiedzi: pozostałe style mają inne cechy.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Przekształć wypowiedź potoczną na oficjalną (np. do nauczyciela lub dyrektora).

1. Siema, pani dyrektor, możemy jutro wyjść wcześniej?

Odpowiedź: 1. np. Dzień dobry, Pani Dyrektor. Czy moglibyśmy jutro wyjść wcześniej?

Rozwiązanie: W odmianie oficjalnej używamy form grzecznościowych (Pan, Pani, proszę), neutralnego słownictwa i pełnych zdań. Uznaj każdą poprawną, uprzejmą wersję.

Punktacja:

1. **1 pkt** — poprawna wypowiedź oficjalna

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (10 pkt)

10–9 pkt: bardzo dobry · 8 pkt: dobry · 7–6 pkt: dostateczny · 5–4 pkt: dopuszczający · 3–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.